

5. SINIF SOSYAL BİLGİLER DERSİ

1. DÖNEM 1. ORTAK YAZILI SINAV PROVASI · PUANLAMA ANAHTARI

Senaryo 1 · Kitapçık B · Sevgi Empati Educational Assessments · www.sanalsinav.com

1. SB.5.1.1 · Dâhil olduğu gruplar ve bu gruplardaki rolleri arasındaki ilişkileri çözümleyebilme · kolay

15 puan

Madde	Ölçüt	Puan
a)	Aile, sınıf (okul) ve futbol takımı gruplarını yazar.	3
a)	Her gruptaki rolü doğru eşleştirir: ailede ağabey, sınıfta sınıf başkanı, takımda kaleci (öğrenci, oyuncu gibi genel rol adları da kabul edilir).	6
b)	Sınıf başkanlığıyla kazanılan bir beceriyi belirtir (sorumluluk alma, açık anlatma, yol gösterme, düzenli olma vb.).	3
b)	Bu becerinin kardeşine yardım ederken nasıl işe yarayacağını açıklar.	3

a) Örnek cevap: Aile: ağabey. Sınıf: sınıf başkanı. Futbol takımı: kaleci.

b) Örnek cevap: Sınıf başkanı olarak sorumluluk almayı ve duyuruları açıkça anlatmayı öğreniyor. Bu sayede Can'a çantasını hazırlarken neyi nasıl yapacağını sabırla ve açıkça anlatabilir.

Sık hatalar: Rol yerine grup adı yazmak (ör. rol olarak 'okul' yazmak); Rollerin birbirini nasıl etkilediğini göstermeden yalnız rolleri sıralamak

2. SB.5.1.2 · Kültürel özelliklere saygı duymanın birlikte yaşamaya etkisini yorumlayabilme · orta

15 puan

Madde	Ölçüt	Puan
a)	Ailelerin birbirinin kültürüne ilgi ve saygı gösterdiğini metinden bir örnekle belirtir.	3
a)	Bunun komşuluk ilişkisini güçlendirdiğini (yakınlaşma, güven, birlikte bayram kutlama) yorumlar.	6
b)	Olumsuz bir etki yazar (yeni ailenin kendini dışlanmış hissetmesi, komşular arasında kırgınlık ve güvensizlik, yardımlaşmanın azalması vb.).	6

a) Örnek cevap: Kerem'in ailesi tatlı ikram etti, Hilal'in ailesi de onları yemeğe davet etti. Birbirlerinin kültürünü merak edip saygı gösterdikleri için yakınlaştılar; komşuluk dostluğa dönüştü ve bayramları birlikte kutlamaya başladılar.

b) Örnek cevap: Yeni aile kendini dışlanmış hisseder, komşularıyla görüşmek istemez. Apartmanda kırgınlık olur, kimse birbirine güvenmez ve yardımlaşma azalır.

Sık hatalar: Yalnız olayı özetleyip etkisini yorumlamamak; Kültürel farklılığı tek başına sorun kaynağı sanmak

3. SB.5.1.2 · Kültürel özelliklere saygı duymanın birlikte yaşamaya etkisini yorumlayabilme · zor

20 puan

Madde	Ölçüt	Puan
a)	Oyunu seçilmeyen öğrencilerin kendi kültürlerinin önemsenmediğini düşünebileceğini belirtir.	3
a)	Bunun sınıftaki birlikteliğe olumsuz etkisini yorumlar (kırgınlık, küsme, gruplaşma, gösteriye isteksiz katılma vb.).	6
b)	Farklı kültürlerle yer veren uygulanabilir bir çözüm önerir (ör. üç oyundan bölümlerle karma bir gösteri, her oyunun kısa tanıtımı, sırayla farklı etkinliklerde oynanması).	6
b)	Önerinin birlikte yaşamaya katkısını gerekçelendirir (herkesin kendini değerli hissetmesi, farklı kültürleri tanıma, birlikte çalışma).	5

a) Örnek cevap: Oyunu seçilmeyen öğrenciler kendi yörelerinin kültürünün önemsenmediğini düşünür, kırılır. Sınıfta gruplaşma olur, bazı öğrenciler gösteriye isteksiz katılır.

b) Örnek cevap: Gösteride bar, zeybek ve horondan birer bölüm oynanabilir; her bölümden önce bir öğrenci oyunun hangi yöreye ait olduğunu kısaca anlatabilir. Böylece herkes kendi kültürünün değer gördüğünü hisseder, öğrenciler birbirinin oyununu öğrenirken yakınlaşır ve sınıf birlikte çalışır.

Sık hatalar: Çoğunluğun kararını tek doğru çözüm saymak; Önerinin birlikte yaşamaya katkısını gerekçelendirmemek

4. SB.5.1.3 · Toplumsal birliği sürdürmeye yönelik yardımlaşma ve dayanışma faaliyetlerine katkı sağlayabilme · kolay

15 puan

Madde	Ölçüt	Puan
a)	Boş kalan görevlerden birini seçer.	3
a)	Görevi nasıl yapacağını somut adımlarla anlatır.	6
b)	Görev paylaşımının bir katkısını yazar (işlerin zamanında bitmesi, kimsenin aşırı yorulmaması, herkesin katkısıyla birlik duygusunun güçlenmesi vb.).	6

a) Örnek cevap: Toplanan parayı kaydetmeyi seçiyorum. Bir deftere her satışta neyin kaçta satıldığını yazarım, kermes bitince toplamı öğretmenimle birlikte kontrol ederim.

b) Örnek cevap: Herkes bir işi üstlenince işler zamanında biter, kimse tek başına yorulmaz ve sınıfça birlikte başarmanın sevincini yaşıyoruz.

Sık hatalar: Dolu bir görevi seçmek; Görevi adımlarıyla anlatmadan 'yaparım' demekle yetinmek

5. SB.5.1.3 · Toplumsal birliği sürdürmeye yönelik yardımlaşma ve dayanışma faaliyetlerine katkı sağlayabilme · zor

20 puan

Madde	Ölçüt	Puan
a)	Apartmanda uygulanabilir bir yardımlaşma faaliyeti önerir (ör. komşuların sırayla Emine Teyze'nin alışverişine yardım ettiği bir çizelge, apartman tanışma çayı).	7
a)	Burak'ın yaşına uygun, somut katkısını belirtir (çizelgeyi hazırlamak, poşetleri taşımak, komşulara duyuru yazmak vb.).	3
a)	Faaliyetin öteki komşuları da sürece nasıl katacağını açıklar.	3
b)	Birbirini tanımayan komşuların ihtiyaçlardan habersiz kalacağını ya da yardım istemekten çekineceğini, bu yüzden dayanışmanın zayıflayacağını açıklar.	7

a) Örnek cevap: Burak, ailesinin desteğiyle apartman girişine 'Komşumuza el verelim' duyurusu asar ve bir çizelge hazırlar. Her hafta bir komşu, Emine Teyze'nin alışverişine yardım eder; Burak da hafta sonları poşetleri yukarı taşır. Çizelgeyi gören komşular da tanışarak sıraya katılır.

b) Örnek cevap: Komşular birbirini tanımazsa kimin neye ihtiyacı olduğunu bilmez; yardıma ihtiyacı olan kişi de yardım istemekten çekinir. Böylece dayanışma zayıflar.

Sık hatalar: Köydeki olayı anlatıp apartmana uyarlamamak; Yalnız yetişkinlerin yapabileceği bir katkı önermek

6. SB.5.2.1 · Yaşadığı ilin göreceli konum özelliklerini algılayabilme · kolay

15 puan

Madde	Ölçüt	Puan
a)	Kuzeyinde Karadeniz'in bulunduğunu belirtir.	3
a)	Komşu illerden en az üçünü doğru yönle tarif eder: 1 batı (kuzeybatı), 2 güneybatı, 3 güney, 4 güney (güneydoğu), 5 doğu. Yakın ara yönler kabul edilir.	6
b)	Kıyıda olmanın bir etkisini yazar (balıkçılık, limanla deniz ticareti, sahil turizmi, nemli ve yağışlı hava vb.).	6

a) Örnek cevap: Samsun'un kuzeyinde Karadeniz vardır. Batısında 1, güneybatısında 2, güneyinde 3 ve 4, doğusunda 5 numaralı il bulunur.

b) Örnek cevap: Denize kıyısı olduğu için insanlar balıkçılık yapabilir; limandan gemilerle ticaret yapılır.

Sık hatalar: Doğu ile batıyı karıştırmak; Göreceli konumu yalnızca 'Karadeniz Bölgesi'nde' diyerek anlatmak